

elites and society as a whole. At the same time, ethnic policy requires institutionalization, clear security measures, inter-institutional cooperation, regional, national, and international relations, sustainable resource support, and stable development.

Keywords: *ethnic policy, national resilience, institutional capacity, civic resilience, national security, war, identity politics, memory politics, democracy.*

<https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series22.2023.34.09>

УДК 32:316.72

Олександр Артемчук,
*аспірант кафедри інформаційної, бібліотечної,
архівної справи та соціально-політичних і гуманітарних дисциплін,
Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»
ORCID: 0009-0004-9271-8147; email: oartemchuk@e-u.edu.ua*

КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ УКРАЇНИ У ДОВОЄННИЙ ПЕРІОД І В УМОВАХ ВІЙНИ

У статті йдеться про політичну культуру сучасної молоді України, яка зазнала змін як у довоєнний період, так і в умовах війни. Політична ситуація в країні має значний вплив на світогляд молоді. З одного боку, війна може сприяти патріотизму й відповідальності перед державою, з іншого – знизити довіру до політиків і партій. Політична культура змінюється у різних елементах (як політична свідомість, політична діяльність, національна ментальність, ідеологічні настанови, а також особистісні цінності, потреби, норми і навички політичної поведінки). Акцентовано увагу на тому, що молодь залишається важливою складовою суспільного життя, яка має бути залученою до прийняття важливих рішень та формування майбутнього країни з метою забезпечення стабільності та розвитку демократії в Україні. Вказано на необхідність створення умов для активної участі молоді у політичних процесах і забезпечення можливості висловлювати свої думки та ідеї. Обґрунтовано, що для підвищення рівня політичної культури сучасної молоді України необхідно забезпечувати молодим людям можливості для самореалізації та залучення їх до участі у соціальних, економічних, політичних процесах країни, а також формувати у них цінності та знання про демократію та громадянське суспільство. Для цього потрібно розвивати політичну освіту та громадськість, підвищувати рівень інформованості молоді про політичні процеси в країні та світі, а також навчати молодих людей діалогу та компромісу. Доведено, що політична культура сучасної молоді України зазнала змін протягом останніх років, зокрема, внаслідок розвитку інформаційних технологій, зміни соціально-економічної ситуації в країні.

Ключові слова: *компаративний аналіз, політична культура, сучасна молодь України, довоєнний період, період війни.*

Вступ. Політична культура є важливою складовою суспільного життя кожної країни, оскільки вона визначає ставлення громадян до політичної системи, їх готовність брати участь у політичних процесах і формувати відповідальність за прийняті рішення. Сьогодні, в умовах глобалізації та інформаційної революції, молодь відіграє важливу роль у формуванні політичної культури суспільства. Порівняльний аналіз політичної культури сучасної молоді України в довоєнний період та в умовах війни є досить актуальним, оскільки ці періоди відрізнялися за багатьма параметрами. У довоєнний період (до 2014 р.) Україна переживала розвиток демократичної системи, створення громадських організацій, підвищення активності молоді в політичних процесах. Умови війни змінили політичну ситуацію в країні, спричинили зміну настроїв населення та підвищили рівень військової мобілізації. Молодь стала більш патріотично налаштованою, вона активніше підтримує військову кампанію та позитивно ставиться до ЗСУ. Проте, на фоні зростання патріотичних настроїв, знизився рівень довіри до політиків і політичних партій, знизилася активність молоді у політичних процесах. Молодь зосереджує свою увагу, переважно, на вирішенні питань, які стосуються безпеки, економіки, соціального розвитку.

Метою статті є компаративний аналіз політичної культури молоді України у довоєнний період та в умовах війни. Серед **завдань** наукового пошуку: окреслити політичну культуру сучасної молоді України, вказати на її особливості порівняно з попередніми поколіннями,

проаналізувати такі її чинники, як доступність та відкритість інформації, залучення молоді до участі в політичних процесах, розвиток політичної освіти та формування цінностей та моральних принципів.

Дослідження виконано з використанням **методів** логічного, системного та політико-психологічного аналізу. Методологічну основу склали політико-онтологічні, ціннісні та людиноцентричні наукові підходи, що розширюють розуміння проблеми.

Аналіз останніх публікацій. Особливості формування різних аспектів культури молоді розкрито у наукових працях О. Балакіревої, І. Галактіонової, М. Головатого, Є. Головахи, Н. Краснянської, І. Мартинюка, В. Ребало, С. Рябова, О. Стегній та ін. Науковці (В. Дунець, І. Єрмоленко, О. Зелена, О. Каретна, Р. Каламаж, В. Ільницький, Н. Колесніченко, С. Лисова, Г. Уджмаджурідзе та ін.) розглядали окремі теоретичні й прикладні питання, пов'язані з політичною культурою молоді.

Результати та дискусії. Політична культура базується на конкретно-історичних і національно-психологічних особливостях політичного життя суспільства. Політична культура відображає рівень розвитку загальної культури та формується разом з іншими видами культури, такими як правова, моральна, естетична, педагогічна. Всі вони спільно працюють над створенням морально-політичного клімату в суспільстві, який забезпечує особистості певний рівень свободи в поєднанні з відповідальністю перед суспільством, права, соціальну захищеність, повагу до гідності.

Політична культура – це частина загальної культури, що охоплює історичний досвід, пам'ять про соціальні та політичні події, політичні цінності, орієнтації, навички, поведінкові практики у політиці. У 1956 р. американський політолог Х. Файнер запровадив поняття «політична культура» у науковий обіг, а подальші дослідження політичної культури, як вказує Г. Уджмаджурідзе (2016), окреслили основи двох підходів із вивчення цього феномена, його предметної суті та основних елементів: *Перший*, так званий психологічний підхід, обмежує об'єкт вивчення виключно суб'єктивними компонентами – сукупністю установок соціальних суб'єктів щодо певної політичної системи. *Другий*, більш широкий, включає в політичну культуру також особливості політичної поведінки людей – у рамках цього підходу структура політичної культури охоплює також поведінковий елемент, пов'язаний зі свідомою участю громадян у політичному житті країни, проявом політичної активності, членством у партійних та громадських організаціях, готовністю до різного роду акцій і мітингів (с. 89).

О. Зелена (2019) розглядає поняття «політична культура» як ставлення українців, зокрема й молодих, до політики чи політичного процесу загалом, а також до самих себе й своєї ролі у цьому процесі (с. 44).

У політичній культурі багато вчених вбачають соціальні особливості, специфіку соціально-політичної активності та діяльності людей, історичні пороги та бар'єри зрілості громадян, ідеологічні відносини, тобто загалом усе те, що закладає підвалини для роботи політичних партій, ініціативних груп, урядів, націй, міжнародних формувань тощо. Поняття «політична культура» користується попитом, коли йдеться про різні рівні розвитку як сучасних суспільств загалом, так і окремих соціальних груп, і навіть громадян, у цьому разі студентської молоді. С. Лисова (2007) осмислює поняття «політична культура» як частину загальнолюдської культури, що визначає своє ставлення до політики, до участі в політичному житті, вона нерозривно пов'язана з політичною владою і є засобом її досягнення.

Згідно з визначеннями різних науковців, політична культура сучасної молоді України є досить різноманітною, але є деякі спільні риси та тенденції. Вони пов'язані з певними факторами, такими як зміна соціально-політичного середовища в країні, вплив масової культури, зміна цінностей та підходів до виховання молоді. Отже, важливо розуміти, що політична культура не є статичним поняттям, а складним процесом, який постійно змінюється та адаптується до нових умов. І сучасна молодь України є свідком і учасником цього процесу.

Політична культура молоді, як підкреслює В. Дунець (2013), є відображенням всього змінного, динамічного, нестабільного, перш за все становить частину політичної культури суспільства, а вже потім ототожнюється зі специфікою цієї соціальної групи (с. 16). За цією ж логікою, і визначення «політичної культури молоді» мало би презентувати як загальні положення «політичної культури», так і врахування вікових, психологічних, фізіологічних особливостей молоді. Політична культура – це не статичний показник, а динамічний процес, який постійно змінюється та адаптується до нових умов. Тому важливо виявляти гнучкість і готовність до змін у політичній культурі молоді, щоб забезпечити сталість демократичних цінностей і принципів в українському суспільстві.

Визначення рівня політичної культури молоді в Україні є важливим елементом для розуміння стану демократії та політичної системи країни загалом. Якщо молодь активно бере участь у політичному житті та має високий рівень свідомості, це свідчить про здоровий розвиток демократії та громадянського суспільства в Україні. Тому, варто надавати увагу формуванню та підтримці політичної культури молоді, щоб забезпечити стабільний та розвинений демократичний процес в країні.

Політична культура молоді є важливим елементом стабільності та розвитку країни. Залучення молоді до політичного життя та громадської діяльності, розвиток політичної освіти та формування правильних цінностей і моральних принципів допоможуть забезпечити сталість демократії та розвиток країни загалом.

Політична культура сучасної молоді України має свої позитивні та негативні сторони, що залежать від багатьох факторів, таких як соціально-економічна ситуація, політична кон'юнктура, масова культура тощо. Однак, незважаючи на всі труднощі, сучасна молодь має потенціал стати активною силою, яка зможе впливати на політичне життя країни та сприяти розвитку демократії. Тому важливо забезпечити молоді можливості для самореалізації та активної участі в громадському житті, розвивати політичну освіту та діалог між поколіннями, сприяти формуванню цінностей та моральних принципів. Такі заходи допоможуть покращити політичну культуру молоді, забезпечити сталість демократії та розвиток країни.

У разі розвитку політичної культури серед молоді, є велика ймовірність покращення демократичного процесу в країні. Зокрема, молодь може бути джерелом нових ідей, підходів та ініціатив, які здатні змінити політичну атмосферу країни та вплинути на прийняття ключових рішень. Крім того, молодь може стати сильною групою підтримки політичних реформ і боротися з корупцією та іншими негативними явищами в політиці.

Досить поширеною є теза про те, що молоде покоління ставиться до політики і влади як до деяких даностей, вони не викликають ні захоплення, ні особливо різких негативних емоцій; тобто йдеться, перш за все, про високий рівень відстороненості значної частини молоді від політичного життя. За даними соціологічного дослідження Центру Разумкова, яке проводилось у всіх регіонах України, за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей, рівень зацікавлення політикою вікової групи молоді (від 18 до 29 років) такий: цікавляться політикою 24,3% респондентів, не дуже цікавляться 43,9%, а тих, хто зовсім не цікавиться політикою – 29,2% («Громадяни і політика: інтерес...», 2023). Політична культура сучасної молоді України має свої особливості порівняно з попередніми поколіннями. У довоєнний період політична культура була менш активною, але з часом змінилась, зокрема через відкритість, доступність інформації, технологічний розвиток та зростання обізнаності молоді.

В Україні розроблено ряд законодавчих актів, які передбачають залучення молоді до формування молодіжної політики, існують різноманітні програми та проекти, які залучають молодь до участі у розробці та реалізації молодіжної політики. Проте, як вказує І. Єрмоленко (2023), на практиці часто відбувається так, що молодь не бере активної участі у процесі формування молодіжної політики через низький рівень її участі у виборчих процесах та низький рівень її соціальної активності (с. 81).

До розгортання повномасштабного вторгнення серед молоді не користувалася популярністю ідея кардинальних перетворень політичного ладу, а тим більше – особистої участі у цих процесах, адже доступними були інші шляхи й траєкторії особистої самореалізації. У цей період більшість молоді була менш залучена до політичних процесів і мала обмежені можливості для своєї участі в них. Однак, з початком війни та розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, з'явилася можливість для молоді вільно висловлювати свої думки та ідеї, що сприяло підвищенню їх політичної свідомості. Зокрема, багато молодих людей взяли участь у протестах Майдану та підтримували революційний рух у 2014 р., що свідчить про зростання їх активності та зацікавленості у політичних процесах.

Умови війни також вплинули на політичну культуру молоді, зробивши її активнішою та залученою до вирішення проблем країни. Проте вони також сприяли появі негативних тенденцій, зокрема політичної апатії та відчуженості від політичних процесів. Багато молодих людей почали відчувати руйнівний вплив конфлікту на своє життя та майбутнє, що призвело до зниження інтересу до політики. Крім того, пандемія COVID-19 також спричинила соціально-економічні проблеми, які важко переносити для молоді, що змушує їх зосередитися на особистих проблемах, забуваючи про політику та глобальні питання. Багато молодих людей мають відчуття безпорадності та безнадії, іноді навіть політичної безвиході в умовах конфлікту. Однак, не дивлячись на ці обмеження, деяка частина молоді продовжує бути активною у політичних процесах. Зокрема молодіжні організації та ініціативи продовжують діяти та залучати молодь до вирішення дійсно важливих питань. Також варто зазначити, що з'явилися нові можливості для залучення до політичного життя, зокрема, електронні засоби зв'язку та інформаційні платформи, які дозволяють широкому колу молоді висловлювати думки та ідеї, а також брати участь у політичних обговореннях, діалогах.

Як свідчать результати дослідження, яке було проведено аналітичним центром Cedos і дослідницькою агенцією Info Sapiens за ініціативи та підтримки Представництва Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні, Програми розвитку ООН в Україні та Міністерства молоді та спорту України, попри величезні втрати від війни зміцненню стабільності українського суспільства сприяють такі тенденції серед молоді: 1) зростання громадської активності (частка молоді, що займається волонтерством, зросла до 42%; значно до 37% збільшилась частка молодих людей, які серед життєвих цілей зазначили – бути корисними своїй країні); 2) зростання частки тих, хто не хоче виїжджати з України до 66%; 3) бажання 76% молоді, яка виїхала за кордон, повернутись в Україну; ще 57% молодих людей за кордоном також хотіли бибути корисними Україні; 4) єдність у підтримці територіальної цілісності України, а також вступу до НАТО (80% опитаних) та ЄС (85%) («Вплив війни на молодь в Україні», 2023). Вважаємо, що такі показники вказують на необхідність забезпечувати ефективну взаємодію державних і громадських організацій з молоддю, а також забезпечувати молодим людям можливості для самореалізації та залучення їх до участі у соціальних, економічних і політичних процесах країни.

При цьому важливо не забувати про значущість виховання політичної культури в сім'ї та освітніх закладах. Шляхом формування у молоді цінностей, знань про демократію, права та обов'язки громадянина, ми можемо створити сприятливу атмосферу для розвитку молодіжної політичної культури. Також необхідно стимулювати розвиток і підтримку молодіжних політичних ініціатив та організацій, які допомагають залучати молодь до політичного життя, сприяють розвитку молодіжної політичної культури.

Для формування політичної культури молоді важливо їх залучення до участі в політичних партіях і громадських організаціях, де вони матимуть можливість висловлювати свої думки та ідеї, здобувати досвід та розвиватися як особистості. Також важливо забезпечити доступність інформації про політичні партії та їх програми, щоб молодь могла зробити свідомий вибір.

У сучасних умовах особливо важливо забезпечувати молодим людям можливості для залучення до вирішення проблем, які стоять перед країною, зокрема економічних,

соціальних, політичних. Це може бути здійснено шляхом залучення молоді до проектів та ініціатив, які сприяють розвитку країни та підвищенню її конкурентоспроможності.

Також важливо звернути увагу на формування у молоді цінностей та моральних принципів, тобто розвиток етичної та моральної свідомості, толерантності та відповідальності перед суспільством. Ці якості допоможуть молодим людям стати активними громадянами, які зможуть приймати свідомі рішення та брати участь у політичних процесах. Тільки так можна забезпечити подальший розвиток демократії в Україні та зміцнення громадського контролю над владою.

Для забезпечення подальшого розвитку політичної культури серед молоді України, потрібно забезпечити доступність та відкритість інформації про політичні процеси в країні та світі, залучати молодь до участі в політичних партіях та громадських організаціях, розвивати їх політичну освіту та забезпечувати можливості для залучення до вирішення суспільно-політичних проблем.

У формуванні політичної культури молоді важливу роль відіграють медіа та соціальні мережі. З одного боку, вони можуть допомагати у залученні молоді до політичного життя та забезпечувати доступ до інформації про політичні процеси в країні та світі. З іншого боку, вони можуть стати джерелом фейкової інформації та сприяти політичним маніпуляціям серед молоді. Одним із ефективних способів підвищення політичної культури серед молоді є проведення освітніх заходів, тренінгів, семінарів із питань політики. Такі заходи можуть допомогти молоді зрозуміти, які права та обов'язки мають громадяни в демократичному суспільстві, як працює влада та як можна впливати на політичні процеси.

Важливим елементом формування політичної культури молоді є також забезпечення можливостей для їх участі в політичних процесах, зокрема виборах та референдумах. Молодь має мати можливість відчувати, що їх голос важливий та що вони мають можливість впливати на владні рішення.

Соціально-економічне й духовне відродження України, як вказує Н. Колесніченко (2014), неможливе без концентрації уваги та зусиль на вирішенні проблем молоді як майбутнього країни, гаранта суспільно-економічного прогресу, адже непорушною істиною є те, що подальший розвиток суспільства чи не найбільшою мірою залежить від забезпечення гідних стартових умов для життєдіяльності молодих поколінь (с. 43). Дослідниця підкреслює, що деякою мірою апатія молоді зумовлена, перш за все, тим, що реформи, які проводяться в Україні, найбільш вдалилися саме по ній, і тим, що в країні відсутня будь-яка осмислена політика щодо молоді як самостійної соціально-демографічної групи, з тим, що вона, з одного боку, не бачить необхідності будь-що кардинально змінювати в оточуючому середовищі, а з іншого – не розглядає політичну діяльність як значущу для себе, знаходячи більш перспективні способи і форми самореалізації (с. 43).

Саме тому важливо звернути увагу на питання національної єдності та збереження духовних цінностей нації. Війна може сприяти формуванню певної національної свідомості, зміцненню громадянської позиції та активізації громадянського суспільства. У цих умовах особливо важливо залучення молоді до громадської діяльності, що дозволить відчувати відповідальність за долю своєї країни та допомогти в її відродженні. Також важливо підтримувати розвиток культури діалогу та толерантності серед молоді, що дозволить вирішувати конфліктні ситуації мирним шляхом.

Крім того, необхідно активізувати роботу з підтримки молодих політиків і лідерів громадської думки, які мають потенціал для відновлення довіри до політичної системи країни. Також важливо підтримувати та розвивати молодіжні організації, які відіграють важливу роль у формуванні політичної культури молоді та сприяють активній участі молоді в громадському житті.

Політична культура сучасної молоді України має свої складнощі та виклики, але здатна змінюватися та розвиватися відповідно до сучасних умов. Важливо забезпечити молодим людям можливість для активної участі в громадському житті, підтримувати молодіжні

організації та розвивати комунікації між поколіннями. Такі заходи допоможуть покращити політичну культуру молоді та забезпечити сталість демократії в Україні.

Для подальшого розвитку демократії в Україні важливо забезпечити збалансовану та об'єктивну інформаційну політику, активну участь молоді в політичному житті країни і розвиток інститутів громадянського суспільства, які б допомагали громадянам впливати на прийняття рішень владою. Молодь є важливою складовою сучасного українського суспільства, носієм інтелектуального потенціалу, а також силою соціально-економічного прогресу. Активна творча сила молодих людей також створює вагому основу для процесу державотворення. Відстороненість молодого покоління від соціальних, культурно-історичних цінностей суспільства навпаки – створює деякі виклики та запити для державної молодіжної політики.

Висновки. Компаративний аналіз політичної культури сучасної молоді України у довоєнний період та в умовах війни показав, що політична культура сучасної молоді України зазнала змін, і ці зміни є результатом соціально-економічних і політичних трансформацій в країні. Хоча з роками зменшується рівень зацікавленості молоді у політичних процесах, однак, молодь залишається активною учасницею політичного життя та продовжує знаходити нові форми висловлювання своїх думок та ідей. Важливо не забувати про необхідність виховання політичної культури в молоді, а також про стимулювання та підтримку молодіжних політичних ініціатив, щоб забезпечити стабільність та розвиток демократії в Україні. Продовження трансформаційних процесів у сфері суспільних цінностей та ідеалів, яке характерно для сучасного етапу розвитку українського суспільства, викликає модифікації глибинних взаємовідносин людини з державою, владою, політикою і призводить до значних змін у перебігу та формах становлення політичної культури молоді. В умовах війни триває переосмислення молодими людьми своєї ролі у захисті української держави, а відтак формується й активістський тип політичної культури через інтерпретацію ставлення молоді до політики. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в теоретичному обґрунтуванні структурних компонентів політичної культури сучасної молоді України.

Використані джерела:

1. Вплив війни на молодь в Україні. Cedos. 02.05.2023. URL: <https://cedos.org.ua/researches/vpliv-vijni-na-molod-v-ukrayini>
2. Громадяни і політика: інтерес до політики, громадянська активність, політична освіта. (2023) *Центр Разумкова*. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/gromadiany-i-polityka-interes-do-polityky-gromadianska-aktyvnist-politychna-osvita-veresen-2023r>
3. Дунець В. Б. (2013). Політична культура молоді в польській науковій думці: теоретико-понятійний аналіз. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Політологія. Соціологія. Право. Вип. 4 (20). 14–18.
4. Зелена О. Я. (2019). Молоде покоління в координатах політичної культури України. *Науковий журнал «Політикус»*. №6. 42–48.
5. Єрмоленко І. В. (2023). Роль молоді у формуванні молодіжної політики в Україні: виклики та можливості. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Політологія. Соціологія. Право. № 1(57). 78-83.
6. Каламаж Р. В., Ільницький В. О. (2018). Політична культура студентської молоді у контексті компетентнісного підходу. *Психологічний часопис*. № 3. 53–66.
7. Колесніченко Н. М. (2014). Політична культура молоді України та її розвиток в умовах реформ. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Сер. : Політологія. Т. 236. №224. 42–45.
8. Лісова С. (2007). Проблема формування політичної культури студентської молоді на сучасному державному етапі. *Актуальні проблеми навчання і виховання людей з особливими потребами: Збірник наукових праць*. №2 (4). URL : <http://ap.uu.edu.ua/article/547>
9. Політична культура та парламентаризм в Україні: сучасний стан та основні проблеми. Інформаційно-аналітичні матеріали фахової дискусії / Центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. URL: http://www.razumkov.org.ua/uploads/socio/2017_Politychna_kultura.pdf
10. Стегній О. Г. (2015). Соціологічні підходи до вивчення типів політичної культури. *Український соціум*. № 2. 26–35.
11. Уджмаджурідзе Г. Г. (2016). Політична культура студентської молоді ДНУ ім. О. Гончара. *Грані*. № 4. С. 88–98.

References:

1. Vplyv viiny na molod v Ukraini URL : <https://cedos.org.ua/researches/vpliv-vijni-na-molod-v-ukrayini/>
2. Dunets, V. (2013). Politychna kultura molodi v polskii naukovi dumtsi: teoretyko-poniatiyni analiz. Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy "Kyivskiy politekhnichnyi instytut". Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo. Vyp. 4 (20).
3. Zelena, O. (2019). Molode pokolinnia v koordynatakh politychnoi kultury Ukrainy. Naukovyi zhurnal «Politykus». №6.
4. Iermolenko I., (2023). Rol molodi u formuvanni molodizhnoi polityky v ukraini: vyklyky ta mozhlyvosti. Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut». Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo. № 1(57).
5. Kalamazh, R. Ilnytskyi V. O. (2018). Politychna kultura studentskoi molodi u konteksti kompetentnisnoho pidkholodu. Psykholohichni chasopys. № 3.
6. Kolesnichenko, N. (2014). Politychna kultura molodi Ukrainy ta yii rozvytok v umovakh reform. Naukovi pratsi Chornomorskoho derzhavnogo universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu «Kyievo-Mohylianska akademiia». Ser. : Politolohiia. T. 236. №224.
7. Lisova, S. (2007). Problema formuvannia politychnoi kultury studentskoi molodi na suchasnomu derzhavnomu etapi. Aktualni problemy navchannia i vykhovannia liudei z osoblyvymi potrebamy : Zbirnyk naukovykh prats. №2 (4). URL : <http://ap.uu.edu.ua/article/547>
8. Politychna kultura ta parlamentaryzm v Ukraini: suchasnyi stan ta osnovni problemy. Informatsiino-analitychni materialy fakhovoi diskusii / Tsentr ekonomichnykh i politychnykh doslidzhen imeni Oleksandra Razumkova. URL: http://www.razumkov.org.ua/uploads/socio/2017_Politychna_kultura.pdf
9. Stehni, O. (2015). Sotsiolohichni pidkhody do vyvchennia typiv politychnoi kultury. Ukrainskyi sotsium. № 2.
10. Udzhmadzhuridze, H. (2016). Politychna kultura studentskoi molodi DNU im. O. Honchara. Hrani. № 4.

Oleksandr Artemchuk,

*PhD student Department of Information, Library, Archival Sciences
and Socio-Political and Humanitarian Disciplines,
Private Higher Educational Institution "European University"*

***A Comparative Analysis of the Political Culture of Modern Youth in Ukraine
in the Pre-War Period and in the War***

The article notes that the political culture of modern youth in Ukraine has undergone changes both in the pre-war period and in the war. The political situation in the country has a significant impact on the formation of the political culture of young people. On the one hand, the war can increase patriotism and responsibility to the state, on the other hand, it can reduce trust in politicians and parties. It is noted that political culture consists of such systemic elements as: political consciousness, political activity, national mentality, ideological guidelines, as well as personal values, needs, norms and skills of political behaviour. The author emphasizes that young people remain an important component of public life, which should be involved in making important decisions and shaping the future of the country. The author points out the need to create conditions for active participation of young people in political processes and to ensure that they have the opportunity to express their thoughts and ideas. It is substantiated that in order to raise the level of political culture of modern youth in Ukraine, it is necessary to provide young people with opportunities for self-realization and involvement in the social, economic and political processes of the country, as well as to form the right values and knowledge about democracy and civil society. To do this, it is necessary to develop political education and civic engagement, raise awareness of young people about political processes in the country and the world, and teach young people to engage in dialogue and compromise. It is proved that the political culture of modern youth in Ukraine has undergone changes in recent years, in particular, due to the development of information technology and changes in the socio-economic situation in the country. The author emphasizes the need to involve young people in political life and develop tools for their participation in it in order to ensure stability and development of democracy in Ukraine.

Key words: *comparative analysis, political culture, contemporary youth of Ukraine, pre-war period, war period.*